

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА**

Навчально-науковий юридичний інститут

Кафедра цивільного права

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ДОГОВІРНОГО ПРАВА**

Рівень вищої освіти – третій (освітньо-науковий)

Освітньо-наукова програма Право

Спеціальність 081 Право

Галузь знань 08 Право

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол №10 від 26 січня 2024 р.

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Актуальні проблеми договірного права
Викладач (-і)	Банасевич Ірина Іванівна, доцентка, к.ю.н., доцентка кафедри цивільного права
Контактний телефон викладача	(0342) 596130
Е-mail викладача	iryna.banasevych@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/
Консультації	Консультації проводяться відповідно до Графіку індивідуальних занять зі здобувачами, розміщеному на інформаційному стенді та сайті кафедри https://kcp.pnu.edu.ua/or-doktor-filosofii/ Також можливі консультації шляхом листування через електронну пошту, зокрема, перевірка виконаних індивідуальних завдань та завдань для самостійної роботи.
2. Анотація до навчальної дисципліни	
<u>Предметом</u> вивчення навчальної дисципліни є нормативно-правові акти, практика їх застосування, доктринальні джерела, окремі поняття, терміни, дефініції, юридичні категорії, в яких відображені закономірності виникнення, принципи правового регулювання, особливості, а також сучасні тенденції розвитку договірного права. Програма навчальної дисципліни складається з таких <u>змістових модулів</u>: 1. Загальнотеоретичні та методологічні підходи до розуміння категорії договору у правовій доктрині. 2. Принципи та механізми договірного регулювання цивільних правовідносин. 3. Проблеми систематизації договорів у цивільному праві. 4. Договір як підстава виникнення правовідношення. 5. Договір як правовідношення. 6. Динаміка укладеного договору. 7. Відповідальність за невиконання чи неналежне виконання умов договору. Конструкція договору стала одним із найвизначніших здобутків світової правової культури. Договір виступає як універсальна правова конструкція у механізмі правового регулювання суспільних відносин. Роль договору вже не обмежується тільки тим, що він впливає на динаміку цивільних правовідносин, а відповідно до вимог законодавства, звичаїв ділового обороту, вимог розумності та справедливості визначає зміст конкретних прав та обов'язків учасників договірних зобов'язань. Навчальна дисципліна покликана сприяти засвоєнню здобувачами комплексу знань щодо доктринальних концепцій провідних цивілістичних наукових шкіл України в аспекті становлення та видозміни предмета договірного права, вирішення проблемних питань у сфері правового регулювання договірних відносин. Поглиблення та ускладнення економічних обов'язків у внутрішньому та зовнішньому обороті призводять до трансформації системи договорів, появи	

нових договірних форм. Договірні відносини все частіше набувають комплексний характер. Важливим напрямом розвитку договірного законодавства України є його адаптація до стандартів європейського союзу і хоча з часу прийняття загальнодержавної програми адаптації законодавства України до законодавства ЄС минуло вже 15 років, вагомих кроків у цьому напрямку на законодавчому рівні не зроблено. Все наведене актуалізує вивчення навчальної дисципліни «Актуальні проблеми договірного права». Здобувачі, які проводять наукове дослідження у сфері договірного права, присвячене загальним положенням чи окремим видам договорів, повинні, насамперед, бути глибоко обізнані з напрямками та результатами наукових досліджень відповідних теоретичних та методологічних проблем договірного права, формування його понятійного апарату, наукових категорій, якими оперує сучасна цивілістична наука.

3. Мета та цілі навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни «Актуальні проблеми договірного права» є створення підґрунтя для подальшого розширення і поглиблення світогляду, формування та розвиток системи необхідних знань для здійснення дослідницької та викладацької діяльності у сфері договірного права.

Основними цілями вивчення дисципліни «Актуальні проблеми договірного права» є набуття та поглиблення здобувачами третього освітньо-наукового рівня вищої світи теоретичного розуміння суті поняття «договір», його ролі у механізмі правового регулювання цивільних відносин, а також формування та розвиток професійних компетентностей для самостійного розв'язання практичних проблем, які виникають у процесі укладення та виконання цивільно-правового договору.

4. Програмні компетентності та результати навчання

Загальні компетентності:

- здатність розв'язувати комплексні проблеми в сфері договірного права, у тому числі дослідницько-інноваційної діяльності, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення цілісних знань та/або професійної практики;
- здатність до абстрактного та критичного мислення, аналізу та синтезу результатів наукових досліджень у сфері договірного права;
- здатність до розуміння предметної області договірного права та розуміння професійної діяльності за спеціальністю;
- здатність розробляти та керувати науковими проектами у сфері проблем договірного права;
- здатність визначення нових перспективних напрямів наукових досліджень у сфері договірного права на базі розуміння доктринальних теоретичних засад та результатів наукових досліджень;
- здатність самостійного визначення, організації та проведення наукових досліджень у сфері договірного права, результати яких мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення;
- здатність застосування методології та методики дослідницької роботи для створення нових систем утворюючих знань у сфері сучасної доктрини договірного права;
- здатність до поєднання освіти з наукою та практикою шляхом знаходження інноваційних складових у науковій та освітянській діяльності;
- навички викладання для здобувачів першого та другого освітнього рівня вищої освіти на семінарських та практичних заняттях.

Фахові компетентності:

- здатність виконувати оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання у сфері договірного права та дотичних до нього міждисциплінарних напрямів і можуть бути опубліковані у провідних наукових виданнях з права та суміжних галузей;
- здатність кваліфіковано застосовувати нормативно-правові акти у сфері укладення, виконання та розірвання цивільно-правових договорів, реалізовувати норми матеріального й процесуального права в професійній діяльності;
- здатність демонструвати знання базових засад, сучасного стану, тенденцій розвитку наукових досягнень у сфері приватного права;
- здатність застосовувати знання основ педагогічної діяльності, дидактики вищої школи, традиційні та інноваційні форми навчання і педагогічні технології у сфері професійної діяльності;
- здатність розробляти проекти нормативно-правових актів у сфері правового регулювання договірних відносин;
- здатність саморозвиватися і самовдосконалюватися впродовж життя, оцінювати рівень власної фахової компетентності та підвищувати професійну кваліфікацію й професійну мобільність.

Програмні результати навчання:

- вільно презентувати та обговорювати з фахівцями і нефахівцями результати досліджень, наукові та прикладні проблеми договірного права державною та іноземною мовами, кваліфіковано відображати результати досліджень у наукових публікаціях у провідних міжнародних наукових виданнях;
- формулювати і перевіряти гіпотези; використовувати для обґрунтування висновків належні докази, зокрема, результати теоретичного аналізу наявних досліджень у сфері договірного права, правозастосовної практики;
- застосовувати наукові знання термінології, основні закономірності юридичного мислення та пізнання, формулювати поняття і категорії, класифікувати та узагальнювати положення договірного права;
- застосовувати сучасні методи викладання у вищій школі та впроваджувати інноваційні технології у викладацькій практиці;
- розуміти загальні принципи та методи правових наук, а також методологію наукових досліджень у сфері договірного права, застосовувати їх у власних наукових дослідженнях в юридичній та викладацькій практиках;
- розробляти пропозиції щодо вдосконалення чинного законодавства у сфері регулювання договірних відносин на основі проведеного дослідження.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	20
семінарські заняття / практичні / лабораторні	10
самостійна робота	60

Ознаки навчальної дисципліни

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативна / вибіркова
4	081 Право	2	вибіркова

Тематика навчальної дисципліни

Тема	кількість год.
------	----------------

	лекції	заняття	сам. роб.
Змістовий модуль 1. Загальнотеоретичні та методологічні підходи до розуміння категорії договору у правовій доктрині			
Тема. Історико-правові та гносеологічні передумови до формування поняття «договір» у праві та законодавстві	-	-	4
Тема. Підходи до розуміння договору	2	-	4
Змістовий модуль 2. Принципи та механізми договірного регулювання цивільних правовідносин			
Тема. Принципи договірного регулювання цивільних правовідносин у механізмі правового регулювання	-	-	4
Тема. Роль договору у структурі механізму регулювання цивільних правовідносин	2	-	3
Тема. Правове регулювання цивільно-правових договорів	-	2	3
Змістовий модуль 3. Проблеми систематизації договорів у цивільному праві			
Тема. Доктринальні питання систематизації договорів	2	-	3
Тема. Типи договорів та їх цивільно-правова характеристика	-	2	4
Змістовий модуль 4. Договір як підстава виникнення правовідношення			
Тема. Умови чинності договору	2	-	3
Тема. Порядок укладення договору	2	-	4
Тема. Недійсність договору	-	2	4
Змістовий модуль 5. Договір як правовідношення			
Тема. Зміст договору	2	-	4
Тема. Сторони в договорі	-	2	3
Змістовий модуль 6. Динаміка укладеного договору			
Тема. Виконання договору	2	-	4
Тема. Забезпечення виконання договору	-	2	4
Тема. Зміна та розірвання договору	2	-	3
Змістовий модуль 7. Відповідальність за невиконання чи неналежне виконання умов договору			
Тема 16. Форми договірної відповідальності	2	-	3
Тема 17. Підстави та умови договірної відповідальності	2	-	3
Разом за семестр		20	10
6. Система оцінювання навчальної дисципліни			
Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	Загальна система оцінювання навчальної дисципліни базується на нормативних приписах, викладених в Положенні про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в Державному вищому навчальному закладі «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника», схваленому в новій редакції Вченою радою ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника», протокол № 1 від 28.01.2020 р. – https://nmv.pnu.edu.ua/wp-		

	content/uploads/sites/118/2020/08/polozhennya2020_org_os_proc.pdf. та на п. 4.4 Положення про порядок оцінювання успішності здобувачів вищої освіти у Навчально-науковому юридичному інституті Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, затвердженим Вченою радою Юридичного інституту Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, протокол № 2 від 12.10.2010 р. (зі змінами та доповненнями) – <i>текст розміщений на сайті Інституту</i> https://law.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/100/2023/02/Положення-про-порядок-оцінювання-здобувачів-у-ННЮІ.pdf. Підсумковий бал з навчальної дисципліни складається з підсумкового семестрового балу та балу за екзаменаційну роботу. Впродовж семестру здобувач отримує бали за різні види робіт, які сумуються у підсумковий семестровий бал. <i>Підсумковий семестровий бал</i> складається з суми балів, отриманих здобувачем за свою навчальну діяльність протягом семестру і дорівнює сумі підсумкового балу за семінарські (практичні) заняття (максимально 20 балів), самостійну роботу (максимально 10 балів) і балу за індивідуальну роботу (максимально 20 балів) та в сукупності може складати максимальнo 50 балів. Максимальний бал за екзаменаційну роботу – 50 балів.
Вимоги до письмової роботи	Вивчення дисципліни передбачає обов'язкове виконання здобувачами завдань для самостійної роботи та індивідуальних завдань, а також екзаменаційної роботи, яка є формою підсумкового контролю знань. 1. Індивідуальне науково-дослідне завдання передбачає опрацювання та критичний аналіз результатів наукових досліджень на стику предметної області навчальної дисципліни та дисертаційної роботи здобувача (тематика завдання визначається спільно викладачем та здобувачем). Максимальна кількість балів - 20. 2. Самостійна робота полягає у реферуванні наукових публікацій та узагальненому аналізі результатів наукових досліджень цих публікацій (вибір здійснюється спільно з викладачем). Максимальна кількість балів – 10. Максимальний бал за письмові роботи – 30 балів.
Семінарські заняття	Система оцінювання семінарських занять передбачає поточні оцінки успішності (5 – «відмінно», 4 – «добре», 3 – «задовільно», 2 – «незадовільно») – виставляються під час проведення семінарських (практичних) занять. Підсумкова оцінка за семінарські (практичні) заняття виставляється в кінці семестру за результатами роботи на семінарських (практичних) заняттях, самопідготовки і є середнім арифметичним (<u>заокругленим до сотих</u>) всіх отриманих оцінок за семінарські (практичні) заняття та оцінок за відпрацьовані заняття. Підсумковий бал за семінарські (практичні) заняття (максимально 20 балів) – підсумкова оцінка за семінарські (практичні) заняття, помножена на коефіцієнт 4, заокруглена до цілого.

Умови допуску до підсумкового контролю	Підсумковий семестровий контроль проводиться у формі екзамену і є формою оцінювання результатів навчання на завершальному етапі вивчення дисципліни. Здобувач освіти вважається допущеним до семестрового контролю з навчальної дисципліни (семестрового екзамену), якщо він виконав усі види робіт, передбачені силабусом, та набрав за результатами семестрового (поточного) контролю не менше 25 балів.
Підсумковий контроль	Підсумковий контроль – екзамен. Екзамен проводиться у письмовій формі та охоплює весь обсяг навчальної дисципліни. Екзамен оцінюється від 1 до 50 балів. Зміст питань, що виносяться на екзамен, форма та структура завдань та їх оцінювання визначається керівником курсу, затверджується на засіданні кафедри. Отриманий в результаті здачі екзамену бал заноситься у відомість успішності, додається до виставлених балів за семінарські (практичні) заняття, самостійну роботу та індивідуальні завдання і складає підсумковий семестровий бал.

7. Політика навчальної дисципліни

Письмові роботи:

Планується виконання здобувачами декількох обов'язкових письмових робіт, про які йшлося у попередньому розділі. Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у визначені керівником терміни, загалом, не пізніше дня проведення останнього семінарського заняття. Під час роботи над індивідуальними науково-дослідними завданнями та проектами не допустимо порушення академічної доброчесності.

Академічна доброчесність:

Очікується, що здобувачі будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення, що визначається Положенням про запобігання академічному плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі здобувачів освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.
URL: <https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/09/Нова-редакція-Положення-про-запобігання-академічному-плагіату.pdf>

Відвідування занять

Відвідання занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі аспіранти відвідають лекції і практичні заняття навчальної дисципліни. Більша частина навчального часу спрямована на самостійну роботу аспіранта. Практичні завдання по навчальній дисципліні обговорюються з аспірантом та корегуються для кожного аспіранта окремо у відповідності до тематики його наукового дослідження.

Неформальна освіта:

Визнання результатів неформальної освіти здійснюється відповідно до «Положення про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти, в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» (в редакції від 12.02.2021 року) <https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2022/11/neformalna-osvita.pdf>

8. Рекомендована література

1. Боднар Т.В. Виконання договірних зобов'язань у цивільному праві: монографія. Київ: Юрінком Інтер, 2005. 272 с.

2. Васильєва В.В. Договір як підстава виникнення цивільно-правового зобов'язання: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.03 / НДПіП ім. акад. Ф.Г. Бурчака НАПрНУ. Київ, 2013. 216 с.
 3. Голубєва Н.Ю. Зобов'язання у цивільному праві України: методологічні засади правового регулювання: дис. ... доктора юрид. наук.: 12.00.03. / Національний університет «Одеська юридична академія». Одеса, 2013. 456 с.
 4. Договір як універсальна форма правового регулювання: монографія / за заг. ред. проф. В.А. Васильєвої. Івано-Франківськ, 2016. 399 с.
 5. Канзафарова І.С. Теорія цивільно-правової відповідальності: монографія. Одеса: Астропринт, 2006. 264 с.
 6. Кузьмич О.Я. Теоретико-методологічні та практичні засади участі третіх осіб у цивільних правовідносинах: монографія. Івано-Франківськ: Прикарпат. нац. ун-т ім. В.Стефаника, 2018. 386 с.
 7. Майданик Р.А. Розвиток приватного права України: монографія. К.: Алерта, 2016. 226 с.
 8. Надьон В.В. Суб'єктивний обов'язок як елемент змісту цивільних правовідносин: дис. ... доктора юрид. наук: 12.00.03 / Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого. Харків, 2018. 425 с.
 9. Пленюк М.Д. Юридичні факти як підстави виникнення цивільно-правових зобов'язань (теоретичні та практичні засади): дис. ... доктора юрид. наук: 12.00.03. / НДПіП ім. акад. Ф.Г. Бурчака НАПрНУ. Київ, 2016. 426 с.
 10. Погрібний С.О. Механізм та принципи регулювання договірних відносин у цивільному праві України: монографія. Київ: Прав. Єдність, 2009. 304 с.
 11. Правова доктрина України : у 5 т. Т. 3. *Доктрина приватного права.* / Н.С. Кузнєцова, Є.О. Харитонов, Р.А. Майданик [та ін.]; за заг. ред. Н.С. Кузнєцової. Х.: Право, 2013. 760 с.
 12. Пучковська І.Й. Теоретичні проблеми забезпечення зобов'язань: дис. ... доктора юрид. наук: 12.00.03 / Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого. Харків, 2018. 485 с.
 13. Таш'ян Р.І. Односторонні правочини в цивільному праві: монографія. Харків: право, 2010. 200 с.
 14. Слома В.М. Зобов'язання з множинністю суб'єктів у цивільному праві України: дис. ... доктора юрид. наук: 12.00.03./ Західноукраїнський національний університет. Тернопіль, 2020. 490 с.
 15. Харьковская цивилистическая школа: о договоре: монография / И.В. Спасибо-Фатеева, В.И. Крат, О.П. Печеный и др.; под. общ. Ред. И.В. Спасибо-Фатеевой. Харьков: право, 2017. 576 с.
- Детальний перелік монографічної, наукової, науково-практичної літератури, нормативних джерел та інформаційних ресурсів до кожної теми міститься в Методичних рекомендаціях до вивчення відповідної дисципліни, які надаються здобувачу в електронній формі до початку семестру.

Викладач



Ірина БАНАСЕВИЧ